

Український антарктичний журнал

Науковий журнал
Виходить раз на рік
Заснований у 1997 році

Головний редактор

П.Ф. Гожик

Заступник головного редактора

Г.П. Мілінєвський

Відповідальний секретар

Л.М. Костенко

Редакційна колегія

*В.Г. Бахмутов, В.Ф. Безруков,
Л.А. Булавін, В.Х. Геворк'ян,
С.О. Гулляр, В.О. Ємельянов, В.М. Ільїн,
В.С. Корепанов, Л.М. Литвиненко,
В.А. Литвинов, С.С. Малюта,
О.Ю. Митропольський, С.В. Моїсеєнко,
В.І. Старostenko, В.С. Підгорський,
В.К. Позур, В.О. Покровський,
Є.Ф. Шнюков, Ю.М. Ямпольський*

Друкується за рішенням редакційної колегії та
Науково-технічної ради Українського
антарктичного центру

Оригінал-макет виготовлено редакцією
журналу

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ №6979 від 13.02.2003 р.

Засновник:

Державне науково-виробниче підприємство
“Український антарктичний центр”

Адреса редакції

16, бульв. Тараса Шевченка
Київ, 01601, Україна
Телефон: +38 044 246 38 83
Факс: +38 044 246 38 80
E-mail: science@uac.gov.ua

Ukrains'kij Antarktychnij Zhurnal

Research journal
Published annually
Founded by State Research-
Production Enterprise ‘Ukrainian
Antarctic Center’ in 1997

Certificate of State Registration
KB №6979 of 13.02.2003

Editor-in-chief: *P.F.Gozhyk*

Associate editor: *G.P.Milinevsky*

Executive editor: *L.M.Kostenko*

Editorial Board:

*V.G. Bahmutov, V.F. Bezrukov,
L.A. Bulavin, V.H. Gevorkian,
S.A. Gular, V.O. Emelianov,
V.M. Ilyin, V.E. Korepanov,
Yu.I. Kundiev, L.M. Litvinenko,
V.A. Lytvynov, S.S. Malyuta,
O.Yu. Mitropolsky, E.V. Moiseenko,
V.O. Pokrovsky, V.S. Pidgorsky,
V.K. Pozur V.I. Starostenko,
E.F. Shnyukov, Yu.M. Yampolsky*

Editorial address:

16, T.Shevchenka blvd.
Kyiv, 01601
Ukraine

Tel: +380 (044) 246 38 83

Fax: +380 (044) 246 38 80

E-mail: science@uac.gov.ua

УКРАЇНСЬКИЙ АНТАРКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Науковий журнал

Виходить раз на рік

№3 2005

ЗМІСТ

Геофізика

Seasonal Change of Difference Between the Ground-based and EP-TOMS Satellite Ozone Measurements <i>B.V. Kulinich, A.M. Evtushevsky, N.A. Leonov, G.P. Milinevsky</i>	5
Anomalies of Antarctic Total Ozone in 1988 and 2002 Springs <i>A.V. Grytsai</i>	10
Гемагнитные возмущения на станции Академик Вернадский во время магнитных облаков в 1997 г. <i>О.И.Максименко, Г.В.Мельник, Л.Н.Яременко, Т.А.Мозговая</i>	19
Планетарное распределение гемагнитных суббуль и их особенности в сопряженных областях <i>Л.Н.Яременко, Т.А.Мозговая, В.Г.Бахмутов</i>	27
Ракурсні умови спостережень середньо широтних червоних дуг та полярних сяйв на станції Академік Вернадський <i>B.O. Кравченко, О.М. Євшевський</i>	36

Геологія

Эндогенные углеводороды Антарктиды (прогностическая оценка) <i>В.П. Коболев, Ю.П. Оровецкий</i>	44
Геохимия цирконов и монацитов из аллювиальных и ледниковых отложений Украины (Восточно-европейская платформа) и Антарктического полуострова (Западная Антарктида): сопоставление и возможная интерпретация <i>С.П. Савенок, С.Е. Шнюков, А.В. Андреев, В.Р. Морозенко</i>	57

Фізика атмосфери. Геохімія

Источники пропилена и серосодержащих летучих атмосферных примесей в составе ледника о. Галиндеz, ст. Вернадский <i>В.И.Богилло, Р.Борхерс, М.С. Базилевская</i>	67
Источники Cl-, Br- и I-содержащих атмосферных примесей в составе ледника о. Галиндеz, ст. Вернадский <i>В.И.Богилло, Р.Борхерс, М.С. Базилевская</i>	75

Метеорологія

- Климатические индексы Южного полушария и их связь с тропосферной циркуляцией
В.Е.Тимофеев 85

- О некоторых особенностях ветрового режима в районе Антарктического полуострова
Н.И.Швець, С.В.Клок 93

- Реакции компонентов гляциосферы на изменения климата в районе Антарктического полуострова
В.Ф.Грищенко, В.Е.Тимофеев, С.В. Клок 99

Біологія

- Биохимические основы оценки стадии продукционно-деструкционной сукцессии микропланктона вод пролива Брансфилд (Западная Антарктика) в ранне-осенний сезон 2002 г.
А.А.Сысоев, И.В.Сысоева 108

- Региональные особенности биологического состояния крыла *Euphausia superba* Dana, обитающего в шельфовых водах острова Южная Георгия в июне-августе 2004 года
Н.Н. Жук, М.С. Савич 115

- Дослідження окисних-антиоксидантних процесів у крові антарктичних риб
В.М.Войціцький, А.Ю. Мойсеєв, О.Б. Ганжа, Л.І. Степанова, С.В. Хижняк 122

- Interpopulation Heterogeneity of *DESCHAMPSIA ANTARCTICA* DESV According to the Variability of Nuclei Areas and Relative Level of DNA in Different Tissues of Leaves
I. Parnicoza, N. Myryuta, M. Masur, I. Kozerezka 128

- An Identification Key to Antarctic Fish leeches (Hirudinea: Piscicolidae)
Utevsky 135

- Детекція фітовірусів в мохах та рослинах *Deschampsia antarctica* в районі Аргентинських островів Антарктиди
І.Г. Будзанівська, Т.П. Шевченко, Є.С.Шитіков, С.В.Олійник, В.П.Поліщук 145

Екологія

- Оцінка вмісту біогенних елементів і важких металів у верхньому шарі ґрунту островів поблизу західного узбережжя Антарктичного півострова
С.Г. Корсун 151

- Анализ типичных поведенческих паттернов в группах специалистов-зимовщиков с целью прогнозирования эффективности их будущей совместной работы
Н.Н.Привалова, В.И.Сухоруков 155

- Сучасні тенденції наукових досліджень Антарктики (наукометричний аналіз)
Н.Г. Віденіна 162

- Антарктичний туризм у зарубіжних публікаціях за 1991-2005 роки
А.П. Федчук 171

Повідомлення

- Cryptopygus antarcticus* (Collembola) ON some sub-Antarctic Islands
О.В. Безкронва 179

UKRAINIAN ANTARCTIC JOURNAL

Research journal. Published
annually for promotion of
Ukrainian Antarctic research
and distributed to the institutes
and scientists.

№3 2005

CONTENTS

Geophysics

Seasonal Change of Difference Between the Groundbased and EP-TOMS Satellite Ozone Measurements <i>B. V. Kulinich, A.M. Evtushevsky, N.A. Leonov, G.P. Milinevsky</i>	5
Anomalies of Antarctic Total Ozone in 1988 and 2002 Springs <i>A.V.Grytsai</i>	10
Geomagnetic Disturbances at Vernadsky Station during Magnetic Clouds <i>O.I. Maksymenko, G.V. Melnyk, L.N. Yaremenko, T.A. Mozgovaya</i>	19
Planetary Distribution of Geomagnetic Substorms and their Peculiarities in Conjugate Regions <i>L.N. Yaremenko, T.A . Mozgovaya, V.G. Bahmutov</i>	27
Viewing Geometry of the Sub-Auroral Red Arcs and Aurora at Vernadsky Station <i>V.O. Kravchenko, O.M. Evtushevsky</i>	36

Geology

The Endogenous Hydrocarbons of the Antarctic: Prognostic Estimation <i>V.P. Kobolev, Yu.P. Orovetsky</i>	44
Single-Grain Trace Element Geochemistry of Zircon and Monazite Large Detrital Populations from Glacial and Alluvial Sediments of Ukraine (East-European Platform) and Antarctic Peninsula (Western Antarctica): Comparison and Possible Interpretation <i>S.P. Savenok, S.E. Shnyukov, A. V. Andreev, V.R. Morozenko</i>	57

Atmosphere Physics. Geochemistry

Origin of Atmospheric Hydrocarbons and Sulfur-Containing Impurities in the glacier of Galindez Island, Vernadsky <i>V. Bogillo, R. Borhers, M. Bazylevska</i>	67
Origin of Atmospheric Cl-, Br- and I -Containing Impurities in the Glacier of Galindez Island, Vernadsky <i>V. Bogillo, R. Borhers, M. Bazylevska</i>	75

Meteorology

Climatic Indices of the Southern Hemisphere and their Relation to Tropospheric Circulation <i>V.E. Timofeyev</i>	85
---	----

On Peculiarities of Wind Conditions in Antarctic Peninsula Region <i>N.I. Shven, S. V. Klok</i>	93
--	----

Impacts of Components of Glaciosphere to Climate Change at Antarctic Peninsula Region <i>V.F. Grischenko, V.E. Timofeyev, S. V. Klok</i>	99
---	----

Biology

Biochemical Base for Estimation of the Production Potential of Microplankton Society in Waters of Bransfield Strait (Western Antarctica) at the Beginning of Autumn 2002 <i>A.A. Sysoev, I.V. Sysoeva</i>	108
--	-----

Regional Peculiarities of Biological State of Antarctic Krill <i>Euphausia superba Dana</i> in Shelf Waters of the South Georgia in June-August 2004 <i>N.N. Zhuk, M.S. Savych</i>	115
---	-----

Investigation of the Oxidation-Antioxidation Processes in Blood of Antarctic Fishes <i>V.M. Voitsitsky, S.V. Khizhnyak, A.Yu. Moiseev, E.B. Hanzha, L.I. Stepanova</i>	122
---	-----

Interpopulation Heterogeneity of <i>Deschampsia Antarctica</i> Desv According to the Variability of Nuclei Areas and Relative Level of DNA in Different Tissues of Leaves <i>I. Parnicoza, N. Myryuta, M. Masur, I. Kozeretska</i>	128
---	-----

An Identification Key to Antarctic Fish Leeches (Hirudinea: Piscicolidae) <i>A.Yu. Utevsky</i>	135
---	-----

Detection of Plant Viruses in Mosses and Higher Plants <i>Deschampsia antarctica</i> in the Region of Argentina Islands in Antarctica <i>I.G. Budzanivska, T.P. Shevchenko, E.S. Shytikov, S.V. Olijnyk, V.P. Polishchuk</i>	145
---	-----

Ecology

Assessment of Biogenic Elements and Heavy Metals Content in the Topsoil of the Coastal Islands of Antarctic Peninsula <i>S.G.Korsun</i>	151
--	-----

Analysis of Typical Behavior Patterns in Groups of Winterers as Basis for Prognostication of their Future Team-Work Effectiveness <i>N.N. Pryvalova, V.I. Sukhorukov</i>	155
---	-----

Modern Trends in Antarctic Researches (Scientometric Analysis) <i>N.G. Videnna</i>	162
---	-----

The Antarctic Tourism in Foreign Publications for 1991-2005 <i>A.P. Fedchuk</i>	171
--	-----

Notes

<i>Cryptopygus antarcticus</i> (Collembola) on Sub-Antarctic Islands <i>O.V Bezkravna</i>	179
--	-----